

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 27 (133)

Fredagen den 4 juli 1890.

3:dje årg.

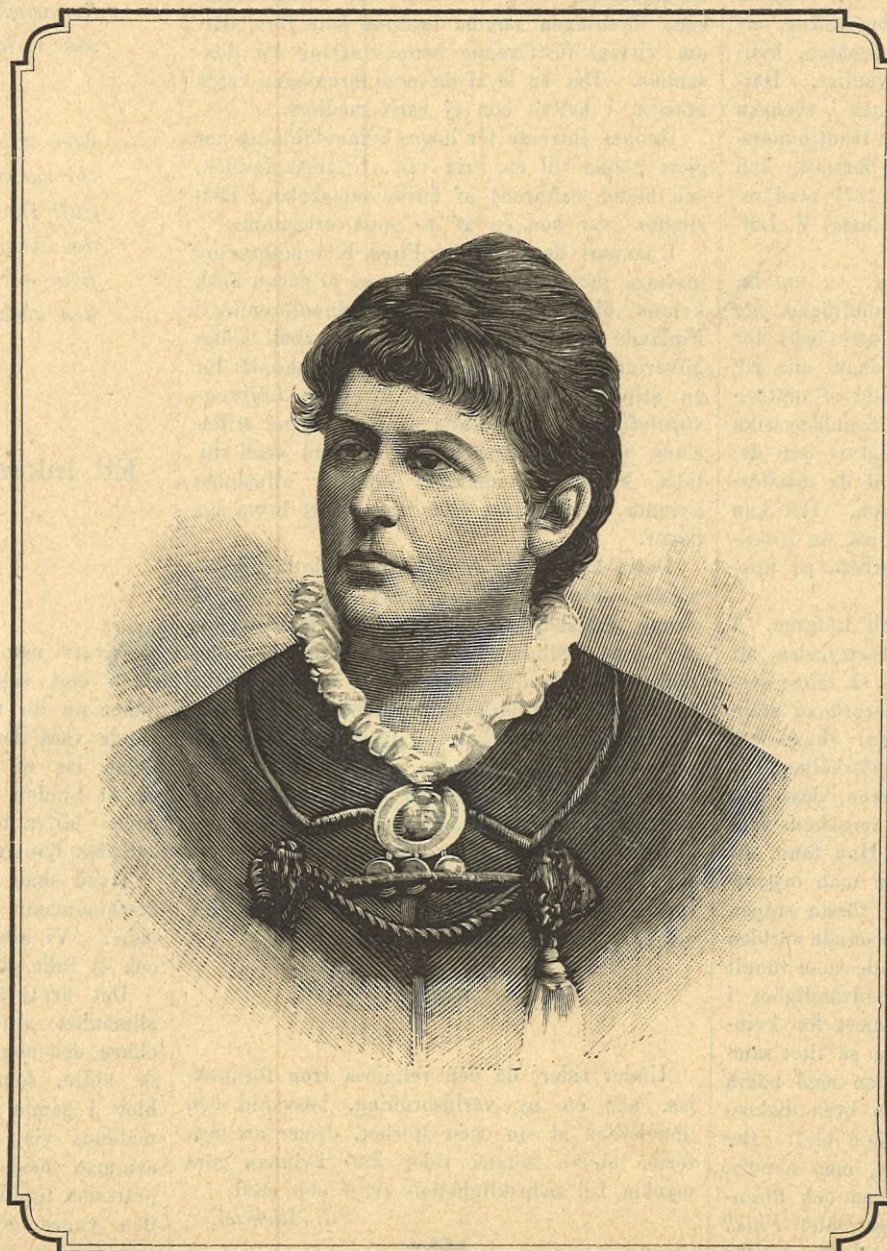
<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas 3 byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten å post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklådorna och tidningskontoren.</p>
--	--	---	---	--

Elisabeth Löfgren.

Hi vilja i dag för Sveriges kvinnor, i hvilkas hjärtan vi äro visse, att anförvandtkänslan för de finska systrarna alltid lefver och varmt vårdas, framställa bilden af den kvinna, som i landet på andra sidan Bottenviken ifrigast och främst kämpat för sitt köns intressen, den första kvinna i Finland, som känt behofvet af ett organiseradt kvinnosaksarbete så starkt, att det manat henne till handling.

De upplysningar om hennes lif och verksamhet, vi här meddela, ha vi hemtat ur en längre uppsats i samma ämne i den finska kvinnotidningen »Hemmet och Samhället».

I den på sin tid så berömda mamsell Cecilia Fryxells pension på Rostad, nära Kalmar, inträdde en morgon på 1860-talet en finsk herreman med sin dotter. Det var frukosttid, och eleverna sutto till bords, spisande med ungdomlig matlust den stekta palten, knäckebrödet och mjölken, som bestods till dagens första mål. Därunder riktades 40 par ögon med obarmhertig skolflicksnyfikenhet på den lilla finska främlingen. Hur dessa ögon

pinade henne, och hur den tanken föreföll outhärdlig, att fadern snart skulle lemna henne och hon skulle nödgas kvarstanna bland alla dessa främmande människor! Men ehuru tårarna trängde upp i ögonen, sväljde hon dem tappert och försökte se ond ut för att icke misstänkas hysa några vekare känslor. En del af kamraterna fuissade sins emellan anmärkningar öfver den nykomna; andra stirrade djupsinnigt i sina mjölkuggar för att dölja sitt skratt och ett par försökte inleda henne i samtal. Men då hon bara svarade »ja» och »nej», lemnades hon i fred, under det ett kvickhufvud citerade halfhögt: »edert tal skall vara ja, ja, och nej, nej»...

Elisabeth Avellan satt blyg, tyst och olycklig, med hjärtat fullt af hemsjuka, bland sina nya kamrater. Mot aftonen reste fadern, och hon lemnades att reda sig på egen hand i den främmande omgifningen. Rostad var en gammaldags flickpension, där eleverna stodo under ständig uppsikt af svenska, franska, engelska och tyska lärarinnor, och där sträng kontroll utförades. I bokskåpet stodo Fredrika

En allvarlig verksamhet försonar alltid till sist med lifvet.

JEAN PAUL.

Bremers »Hertha» och flere af Tegnér's arbeten afvigvända, till tecken att de icke voro tillätlig lektyr. En utpräglad religiös anda var rådande, ty föreståndarinnan mamsell Fryxell var själf en varmt troende kvinna. Med den gammaldags strängheten och öfvervakandet förenades mycken välvilja från lärarepersonals sida. Där nära ett halft hundra unga äro församlade, kan ungdomsglädjen dessutom icke utestängas. Den kryper ut här och där, den knyter oskyldiga vänskapsband, den sänder undrande, frågande blickar ut i världen och bekläder det enformigaste hvardagslif med sina friska, ännu icke frostbitna förhoppningar.

I denna omgivning af å ena sidan sträng ortodoxi och å andra sidan gladt skolflickslif uppväxte den unga finskan. Ramen däromkring utgjordes af de vackra omgifningar med rika parker och friska hafsvindar, som karaktäriserade Rostad.

Efter slutad skolgång återvände hon till hemlandet. Där hade en nyare tids vindar begynt blåsa, och icke häller hon blef oberörd af dem. Det sätt, hvar på döttrarna inom embetsmannafamiljerna vanligen tillbragte sitt lif, med besök, nöjen och grannlätsarbeten, kunde icke tillfredsställa hennes djupa och energiska natur. Hvad hon ville, var *arbete*. Genom sin fars, senatskamrer Avellans bemedling, erhöll hon en renskrifvarplats vid senaten, hvilket då för tiden var högst ovanligt. Därjämte begynnade hon gifva lektioner i svenska samt i den då nyssbildade finska fruntimmersskolan. Sistnämnda verksamhet fortsatte hon äfven en tid efter sitt giftermål 1871 med redaktören för Uusi Suometar, fil. mag. V. Löfgren.

Det finnes kvinnor, som säga: — jag intresserar mig visst icke för kvinnofrågan, jag har det bra och har ingenting att önska för egen del. Emellertid ser man inom alla rörelser, som ha till mål afskaffande af orättvisor och missbruk, att de mest framgångsrika arbetarna inom desamma vanligtvis äro de, hvilka personligen lidit minst af de missförhållanden, mot hvilka de kämpa. Det kan nästan antecknas som en regel, att de lyckligast lottade äro mest fria att arbeta på upphäfvande af missförhållanden.

Detta blef fallet med Elisabeth Löfgren. I bredd med hennes mognande öfvertygelse, att hela samhället måste bli lidande, så länge dess ena hälft kvarhålls i en underordnad ställning, uppstod inom henne frågan: »hvad kan göras för att ändra detta missförhållande?» Ju mer hon tänkte sig in i saken, dess mer studerade hon det arbetssätt kvinnosakens vänner i andra länder begagnade. Hon fann, att frågan först då tagit fart, sedan man *organiserat arbetet*, och att detta var första steget, som tagits öfver allt i den civiliserade världen af sakens vänner. Allestädes hade man funnit organisation vara en absolut nödvändighet i allt reformarbete, och kanske mest för kvinnorna, hvilka öfver hufvud hafva så litet samband med hvarandra. Tillsammans med några likasinnade bildade hon 1883 en liten diskussionsförening, hvars ordförande hon blef. Behöfvet att icke blott diskutera, men handla, blef snart känt inom densamma och föranledde, att af diskussionsföreningen blef *Finsk Kvinnoförening*. Denna erhöll stadfästelse för

sina stadgar våren 1884, och Elisabeth Löfgren blef dess första ordförande.

Att Finsk Kvinnoförening haft och fortfarande har många svårigheter att bekämpa, ligger i sakens natur och behöfver icke här betonas. Det är en nyodling, och sådana fordra alltid både kärlek och arbete. Föreningens första ordförande sparade på ingendera. Att den intager en aktad plats bland de skandinaviska kvinnosaksföreningarna, bör utan tvifvel till stor del tillskrivas hennes och föreningens dåvarande sekreterares, fröken Alma Hjelt, aldrig tröttnande intresse. Ehuru den äldsta af de skandinaviska föreningarna, har Finsk Kvinnoförening den mest demokratiska organisationen bland dem, så till vida, att ingen särskild styrelse finnes, utan föreningen i sin helhet besluter öfver sina angelägenheter. Det behöfver icke påpekas, af hvilken uppfostrande betydelse detta slags organisation är för medlemmarna, hvilka samlas på hvarje möte äro i tillfälle att uttala sina åsikter och erhålla majoritet för dem i stället att såsom i de flesta andra föreningar endast en bråkdel af medlemmarna, nämligen de som utgöra bestyrelsen, sättes i tillfälle att uttala sig.

Förlidet år afgick fru Löfgren från ordförandeplatsen, men att hon icke därför slutat egna föreningen samma intresse som förr, därom vittnar fortfarande hennes arbete för densamma. Det är få af de inom föreningen valda utskott, i hvilka hon ej varit medlem.

Hennes intresse för högre kvinnobildning har gjort henne till en ifrig vän af samskole-idén, och bland stiftarna af finska samskolan i Helsingfors var hon en af de mest verksamma.

I januari detta år fick Finsk Kvinnoförening mottaga den första donation, som af någon finsk kvinna blifvit gifven till en kvinnoförening i Finland. Donationen, 1,000 mk, skall enligt gifvarinnans önskan användas till grundplåt för en stipendiifond, benämnd *Elisabeth Löfgrens stipendiifond*, till minne af föreningens stiftarinna och första ordförande. Röntan skall tillfalla kvinnliga studerande eller i allmänhet kvinnor, som på ett eller annat sätt bryta nya banor.

Detta är ett bevis på erkännande från kvinnornas sida för en af deras systrar, som så varmt nitälskar för höjande och förbättrande af deras ställning. Det är så mycket mer glädjande, som det äfven är ett tecken, att de finska kvinnorna börjat inse samarbetets stora idé.

»Individerna,» säger en framstående reformvän, »det är fingrarna en och en för sig. Men fingrarna *förenade*, det är organisation, samarbete, och därmed kan man något uträtta.»

Detta har den kvinna, hvars bild i dag pryder vårt blad, tidigast och kraftigast insett i vårt finska systerland, och för det tacka henne många i sina hjärtan.

Under tider, då den religiösa tron fördunklas, när en ny världsordning, besvrad och uppehållen af sin egen storhet, dröjer att taga form, under sådana tider kan kvinnan göra mycket till mänsklighetens tröst och stöd.

J. Michelet.

I sommarkväll.

*G*ick du i skog en sommarkväll
långt hän från de bebodda tjäll
och lät dig där förvilla,
minns du hur allt på enslig färd
liksom uti en andevärld
var mystiskt tyst och stilla!

*Blott då och då ett trånfullt sus,
från fjärran sömntyngd böljas brus,
en vaktels veka klagan . . .
Blef du ej sällsamt stämd i håg
som om en hägrad bild du såg
från underbara sagan!*

*Titaniass trollspö nådde dig,
och viljelös på öde stig
du följde hennes tömmar.
Och åter såg du mångt ting,
fantastiskt soäfvande omkring
som i din barndoms drömmar.*

*Men väna älfvors svärmeri
vid syrsans trolliska melodi
ljuft smekte dina sinnen;
den leken kände du igen
från oskuldsdagar längese'n
den väckte fagra minnen!*

Octavio Beer.

Ett inkast i tjänarinnefrågan

af

Hanna Kamke.

I.

Hvart man än vänder sig, så ljuder ständigt samma klagan: »hu, hvad tjänstefolket nu för tiden är förfärligt, den som ändå kunde vara dem förutan»; och för ej så länge sedan lär en äldre fru yttrat, att hon glädde sig åt himlen, emedan hon där åtminstone hoppades blifva befriad från det syndastraff, som kallades tjänare.

Hvad skall man nu säga om denna ständigt återkommande klagan? Är den befogad eller icke? Vi måste på denna fråga svara *ja*, om ock ej fullt obetingadt.

Det är tyvärr allt för sannt, att tjänarne i allmänhet äro mycket odugliga och tråkiga, ehuru det nog finnes undantag, särskildt bland de äldre, som dock egentligen torde påträffas blott i gamla hem, som äro inrättade på gammaldags vis, och där tjänarne liksom vuxit samman med familjen. Och för att ej vara orättvisa måste vi medgifva, att det äfven bland den yngre generationen finnes goda tjänare, men det är dock på det hela illa bestådt där-

med, och detta särskildt hvad hufvudstaden beträffar.

Om det nu verkligen förhåller sig så, att denna klass bland människor i allmänhet utmärker sig för större oduglighet än andra och genom sina mindre goda egenskaper vållar fruarna, såväl gamla som unga, mycken förtret, ja till och med sorg, hvad månede väl orsaken härtill vara, och hur skulle man afhjälpa detta onda?

Det torde nog finnas många och djupt gående orsaker till detta sakernas tillstånd, och bland dessa kanske just den socialistiska rörelsen och de moderna jämlikhetsidéerna intaga ett framstående rum, men det är ej med dessa vi här vilja sysselsätta oss, utan med några andra, som det kanske kan ligga i den bildade kvinnans hand att undanröjda och dymedels åtminstone delvis bota det onda.

En af de vanligaste orsakerna är naturligtvis den, att flickor taga tjänst, utan att ha den ringaste aning om de plikter, som vänta dem. Detta skulle möjligen kunna afhjälpas, om i folkskolorna* hushållslära infördes obligatoriskt, hvarigenom de unga flickorna redan tidigt finge en inblick i konsten att rätt sköta ett ordentligt hem. Samtidigt borde äfven i det unga sinnet inpräglas vikten af att vara trogen i det lilla och att alltid hafva sitt husbondefolk för ögonen samt att arbeta med hela sin själ, ej blott för lönens skull, utan för tillfredsställelsen att rätt fylla sin plikt och i sin mån bidra med till det allmänna bästa.

Men då skolan ännu ej är sålunda organiserad och för öfrigt, äfven om så vore fallet, ej kan helt åtaga sig en dylik förberedelse, så borde alla fruar i såväl högre som lägre kretsar enas om att så vidt möjligt ej antaga någon tjänarinna, som ej åtminstone under någon tid, i det hem där hon uppfostrats, regelbundet deltagit i de husliga sysslorna och lärt sig *arbeta*. Visste föräldrar och målsmän i den klass, hvarifrån tjänstflickorna utgå, att deras barn och myndlingar ej skulle erhålla plats, så framt de ej blifvit uppfostrade i arbetsamhet och duglighet, då skulle de redan af rädsla att få allt för länge behålla dem hemma låta dem deltaga i arbetet för att sålunda i sin mån förbereda dem för en blifvande tjänst. Man skulle då äfven mindre ofta få se bilden af en utsläpad mor och en lat, onyttig dotter i slynåren, som kan se modern digna under bördan af sina dagliga sysslor, utan att ens hinna fullgöra dem ordentligt, och dock blott med gnat och bannor kan förmås att räcka en hjälpsam hand. Hur mycket det tarfliga hemmet och arbetarens familjelif skulle vinna därpå, att de unga flickorna redan i barnåren vandes vid arbetsamhet och ordning, behöfver här ej ens påpekas.

Bristande förberedelse för tjänarekallet är dock ej enda grunden till de oupphörligen återkommande klagomålen. Äfven fruarna själfva hafva ganska mycket att förebrå sig i detta hänseende, ty mången flicka skulle äfven utan nyss nämnda förberedelse kunna, om ock långsammare, uppfostras till en duglig tjänarinna, om blott hennes matmoder ville gifva den erforderliga ledningen.

Denna nödvändiga ledning saknas dock tyvärr allt för ofta, beroende dels på matmors egen okunnighet, dels på hennes bekvämlighet samt äfven slapphet. Matmodrar, som känna med sig själfva, att de ej äro hemmastadda i de husliga bestyren, böra söka så fort som möjligt vinna insikt däri, så att de själfva

* Med tanken fäst på detta mål är det väl äfven som i folkskolan i vinter matlagningskurser anordnats för de äldre flickorna.

kunna undervisa den okunniga och ej blindt behöfva underkasta sig den kunnigas regemente.

Vägen att nå en sådan insikt går dels genom erfarna husmödrars råd och dels genom böcker, skrifna öfver detta ämne. Det säges visserligen, att bokkunskapen är en död kunskap, men om man flitigt studerar och begrundar en sådan bok och därefter, allt efter omständigheterna, söker i praktiken tillämpa de goda råden, då skall helt säkert den sålunda vunna kunskapen bli fullt ut lika lefvande, som den på annat sätt erhållas.

Emellertid är det, som ofvan sagts, ej blott husmoderns okunnighet, som hindrar en ordentlig ledning, utan ofta äfven endast bekvämlighet, man vore frestad att säga lätja. Hellre än att lära och undervisa sin okunniga tjänarinna föredrager mången matmor att byta och försöka med en annan. För att vara rättvisa, måste vi dock erkänna, att många tjänarinnor ej vilja låta leda sig och äro genomträngda af tanken på sin egen fullkomlighet, hvarför de hellre flytta än böja sig för en matmor och allrahälsst för en yngre. Skulle detta vara fallet, får matmodern *ej gifva vika*, utan stå fast vid sin fordran och i värsta fall låta den uppstudsiga gå.

När man fått en ny tjänarinna, bör man första tiden själf visa henne de dagliga sysslornas gång och noga öfvervaka, att hvarje arbete göres efter tillsägelse. Otaliga jungfrur, äfven många af dem, som tjänat i så kallade »bättre hus», ha ingen idé om en förnuftig tidsindelning, om en ordentlig städning, om ett sparsamt användande af matvaror, ved i köket m. m., och där detta är fallet, kommer ordningen till den bildade husmodern att fylla luckan i tjänarinnans uppfostran.

Här gäller det att ej vara trög, utan att gå öfver och med tjänarinnan, så att hon ständigt känner sig stå under matmoderns vakande öga och lär sig att göra sina sysslor samvetsgrant och ordentligt. Småningom bör man dock låta henne arbeta mera själfständigt och söka väcka hennes ambitions- och plikt känsla, så att hon själfmant lemnar ett fullgodt arbete. Men å andra sidan vilja vi på det enträgnaste varna för att släppa tyglarna för lösa, ty det ligger tyvärr i den mänskliga naturen en stor benägenhet att vid för ringa kontroll lätt duka under för frestelsen att blifva slapp och loj, hvarför det är husmoderns oeftergifliga plikt att, om ock i tysthet, föra noggrann kontroll samt tid efter annan hålla en generalmönstring inom hela sitt område.

För att underlätta matmoderns arbete vid tjänarens inlärande och för den senare underlätta hägkomsten af de ständigt återkommande sysslornas fördelning är det nödvändigt att ha en skriven dag- och veckoordning. Vi ha redan förr en gång på ett annat ställe betonat detta och vilja här ännu en gång lägga denna uppmaning alla fruar rätt allvarligt på hjärtat. Tjänarens dagliga sysslor böra vara uppskrifna i tidsföljd, likaså de hvarje vecka återkommande. Punktighet i tid är första vilkoret för ordning och trefnad i hemmet, hvarför man i detta hänseende bör se genom fingrarna hvarken med sig själf eller andra. Man säger i allmänhet, att fruarna hafva sina klockor blott till en prydnad, och att de mestadels antingen icke alls gå eller dock åtminstone något före eller efter; så borde det dock icke vara, allra minst i vår framåtsträfvande tid, utan kvinnan sätta en ära i att, äfven hon, känna minuternas värde.

Vi få ej glömma, att den, som vill uppfostra andra, måste först uppfostra sig själf, hvarför

det, hvad vårt ämne beträffar, blir nödvändigt att husmodern har en förnuftig tidsindelning äfven för sitt eget arbete; ty hvad jag ej fordrar af mig själf, kan jag ej med nödig konsekvens och stränghet fordra af andra.

Min första lärarinna.

Ett minne

af

Helena Dufhum.

(Forts.)

Dansk historia, danska folkvisor och legender, Danmarks bästa skaldar voro för henne den botten, hvarpå alla danska barns bildning skulle byggas. Det oakadt var hon alldeles icke oemottaglig för det främmande, utan hade stor sympati och beundran för allt godt, som kom utifrån; i synnerhet bevarade hon en outsläckt kärlek till sitt första fädernesland, Italien.

Det enda öfvervinnerliga hos henne var hennes antipati, ja, hat mot Tyskland, en känsla hvari förresten så godt som alla danskar deltog den tiden. När man har haft fienden innanför dörrarne, har sett sina bröder, män och söner falla, får man en hämdkänsla mot dem, som sålunda ha brukat våld mot allt som är en kärast, som de knappast förstå, hvilka icke ha upplevat ett krig på nära håll. Jag har intet minne af, att vi lärde oss tyska i skolan. Däremot minns jag våra lärare i franska och engelska.

Den ovanliga förmåga, vår lärarinna egde i att inspirera oss för allt, som angick fosterlandet, var så stor, att det är min fulla öfvertygelse, att vi skulle ha följt henne alla, alla, hvart hon än hade fört oss, om det än varit mot fiendens kanoner.

Hon var en djupt religiös människa, och all hennes kraft och förmåga att fullkomligt kunna glömma och försaka sig själf och gå upp i känslan för en stor idé, hade sitt innersta upphof i hennes religion. I yttre afseende tillhörde hon Grundtvigianernas samfund, till hvilkas kyrka hon alltid gick, men jag har aldrig känt en humanare och mera tolerant människa i förhållande till andras trosbekännelse.

Hon respekterade alla öfvertygelser, blott de voro öfvertygelse, och ansåg alla kristna som bröder och systrar. Hvad angick dem, som icke förstodo kristendomen, hade hon aldrig ett hårdt ord emot dem, men hon ansåg dem vara olyckliga. För henne var hennes religion anledning till en outtömlig glädje och tacksamhet, som gaf sig uttryck i en aldrig tröttnad arbetsförmåga. Intet föreföll henne tråkigt, besvärligt eller tungt, om hon därmed kunde tjäna sin nästa.

Jag har sett henne djupt bedröfvad, och en djup rynka, nästan som ett ärr hugget med en knif, som hon bar mellan ögonbrynen, vittnade om, att många kämpande och djupa tankar hade rört sig bakom hennes hvita panna. Hon var alltför sanna att icke också taga sorgen sannt, men grundtonen i henne var glädje — glädje öfver tillvaron, öfver arbetet, öfver människorna och naturen. Själfva hennes röst hade en klang af glädje och friskhet, som jag sällan har hört. När hon kom, fort, som hon alltid gick, och vi hörde denna röst på afstånd, lyste allas ansikten upp. Vi hviskade icke varnande till hvarandra, såsom annars ofta sker, när en lärarinna kommer: »där är lärarinnan!» Vi

satte oss längtansfullt till rätta, som när man hör sin bästa väns steg: »där är Susette!» och då visste vi, att något gladt och godt skulle börja. Hon trodde alldeles särskildt på glädjens goda inflytande, och därför kastade hon solstrålar öfver allt, hvar det stod i hennes makt.

Under historietimmarne läste hon för oss stycken af de bästa författare och ville då alltid veta vår mening om saken och få klart för sig vår olika smak och karaktär. Under sångtimmarne fingo vi ofta själfva välja, hvad vi helst ville sjunga. Den enda täflan, som anställdes i skolan, var under välskrifningstimmarna. Då gick hon rundt i klassen vid slutad lektion och utvalde de tre eller fyra, som skrifvit vackrast, och så drogo vi lott om småsaker, som hon hade fört med till oss. Hvar och en drog en liten lapp, och på den, hvarpå vinsten utföll stod: »den lyckliga». Man måste påminna om, att vi i denna klass endast voro små barn, och ordet »den lyckliga» passade alldeles in på dens känslor, som blef den utvalda.

Om julen hade vi alltid julgran i skolan, och jag kan ännu i dag icke säga, hur det var möjligt, att hon med sina inkomster kunde skaffa julgranspresenter till denna mängd barn. När det led mot julen, fingo flickorna i de högre klasserna tillåtelse att under handarbetstimmarna utföra åtskilliga saker till »de små» och till julgranen. Där syddes arbetspåsar, små förkläden och halsdukar, ja, till och med dockkläder, hvarmed dockor styrdes ut. Det var några kvällar före den riktiga julaftonen. Då strax därefter julloftet inträdde och enhvar firade julen i sitt eget hem, ville vår lärarinna, innan vi skiljdes, högtidligt hålla denna vinterns största fest med sina barn.

I den stora skolsalen stodo tre höga granträd med ljus och konfekt. Där omkring dansade vi alla och sjöngo alla slags gamla julvisor, som vi hade lärt oss i skolan. Därefter fördes vi till de långa skolborden, som nu voro betäckta med hvita dukar och strålade af ljus. Här lågo julgåfvorna: tre, fyra saker i hvar hög, med en lapp som angaf namnet på den, åt hvilken de voro ämnade. Med en ofattlig ömbet och omtänksamhet hade vår lärarinna tagit hänsyn till hvart af barnens smak och fallenhet. Man skulle kunnat tro, att hon gissat våra innersta tankar. Där fanns naturligtvis inga dyrbarheter, men en förvånande omvexling och en rikedom i uppfinningsförmågan af alla de olika småsaker, hvarmed vi lyckliggjordes.

När hvar och en hade funnit sina gåfvor, började lekarne, — Susette höll mycket på gamla traditioner, och hennes kunskap om alla slags glada och uppfriskande jullekar var outtömlig. Också tyckte hon mycket om, ifall något af barnen kände och föreslog en ny lek. Utklädnings- och öfverraskningar af alla slag utgjorde också en del af glädjen, och jag minns särskildt en jul, då jag själf och en annan liten flicka blefvo fångade i trappan af Susette, måste kläda af oss våra kläder och klädas ut till två små tomtar med grå blusar och dito underkläder, röda toppmössor och lyktor i händerna. Den andra flickan, som skulle föreställa den äldsta tomten, fick dessutom ett långt skägg af lin, som jag minns att jag var glad att slippa.

Dessa julfester voro så innehållsrika, att de starkt täflade med den riktiga julaftonen hemma. Den enda lärarinna, som var närvarande, var Susette själf. Icke ens skolans rektor, »professorn», som vi endast kallade

honom, som då och då gjorde ett inspektionsbesök i skolan, fick lof att visa sig vid dessa glada tillfällen. Alla andras närvaro skulle ha lagt ett band på vår glädje och frihet, hvaremot vi alltid blefvo i vårt allra bästa lekhumör, när Susette stod i spetsen.

Ibland bjöd hon en klass i sänder hem till sig i den lilla våning, där hon bodde med sin gamla mor. Hufvudnöjet bestod då i att »laga mat», som småflickor ju ofta svärma för vid en viss ålder. Vi fingo ingen annan kvällsmat, än den vi själfva lagade, och där rådde en mycket munter brådska med att breda på smörgåsar, grädda pannkakor, röra till tekaka och koka te. Vi dukade själfva bordet och måste göra det så nätt som möjligt, och sedan blef det en måltid, som smakade oss bättre än något, som andra kunde ha tillagat åt oss, och det herskade en stämning med tal och hurrarop, som säkert kom grannarne att undra, hvad som försiggick i den lilla, annars så tysta våningen.

(Forts.)

Undertecknad

är nu återkommen och träffas å byrån saksrast onsdagar och torsdagar kl. 10—11 f. m.

Stockholm den 1 juli 1890.

Frithiof Hellberg

Red. och utgifvare af Idun.

Småbarn på resor.

Det är inte så alldeles lätt att ha småbarn med sig på långa resor, och det torde därför kanske ej vara öfverflödigt att här säga några ord till råd för många mödrar. En moder med en sådan liten planta på ett eller två år skall, om hon är någorlunda öm och omtänksam, kanske i ofvannämnda fall stå villrådig, om hvad hon skall ge den lilla att äta, helst om hon t. ex. skall resa långt på järnväg. En sådan liten mage är ej betjänt med att få till lufs det första bästa, som kan bjudas under vägen, och varar resan ett helt dygn eller flere, är saken vansklig nog.

Uppfödes den lilla med flaska, är komjolk, tillblandad på vanligt vis, det bästa näringsmedlet. Men isynnerhet under den varmare årstiden låter det sig ej göra att taga ned någon större kvantitet däraf, emedan den alltför lätt blir sur. Att köpa mjölk under vägen är visserligen en utväg, men den är ej säker, då man ej har någon garanti, för att den är ren och oförfalskad. Den lilla magen tål ej att få en dryck, som den ej är van vid, och ett sådant experiment slutar endast alltför lätt med oro för modern, skrik, sjukdom och olyckliga följder. Ett riktigt sätt är att under resan medtaga en liten spritapparat; på hvarje station där tåget håller minst tio minuter skall man i så fall kunna bereda en dryck, som har den för barnet mest passande värmegraden, liksom man genom kokningen kan tillintetgöra de smittsamma partiklar, som kunna finnas i mjölken. Emellertid är det naturligtvis omöjligt att göra mjölk, som löpnat under vägen, normal och sund igen.

Af dessa skäl är riktigt att tillråda mödrar, som med sina småttingar måste göra långa järnvägsresor, att såväl under vintern som sommaren icke taga med sig vanlig komjolk och ej håller köpa sådan under vägen, utan anskaffa mjölkpreparat — kondenserad mjölk — i bleckdosor eller flaskor. Denna mjölk skall väl tillsluten hålla sig längre, och då man kan blanda den med varmt vatten, skall man alltid ha en sund dryck åt de små. Socker tager man äfven med sig, och om man, som sagt, vid hållstationerna skaffar kokt vatten, kunna de små passagerarne få sin föda lika god och regelbunden som hemma. Vattnet kan hållas länge varmt, om man lindar in flaskan i ylle eller lägger den i en med filt fodrad pappask.

Dr. G. C.

Goda gåfvor.

Man gifver ofta bort gåfvor, utan att först hafva gjort klart för sig deras verkliga värde. Synnerligen är detta förhållandet, då man gifver något åt barn. Mången gång få dessa emottaga rätt dyrbara saker, hvilka blifva dem mera till skada än gagn. Vi vilja härmed påpeka ett slag af gåfvor, som aldrig gärna kunna blifva till annat än nytta och glädje. Vi mena lifräntor.

Ehuru lifränteanstalter länge funnits i vårt land, är det dock ännu jämförelsevis få, som anlita dem. Detta beror kanske mycket därpå, att man i allmänhet endast känner dem till namnet. Det skulle blifva för långt, att här lämna en utförlig redogörelse för desamma, men vi vilja ändock genom några rader framhålla deras värdefulla verksamhet, i hopp om att därigenom kunna gifva en fingervisning åt dem, som vilja skänka de små nyttiga och varaktiga gåfvor. — Lifränteanstalterna hafva till ändamål att på grund af gjorda insatser, bereda delegarne 1:o den högsta möjliga lifränta — årlig utdelning, — 2:o det största möjliga kapital, att vid bestämdt år lyftas. Den årliga utdelningen kan börja vid hvilken ålder som helst. Dock måste denna liksom ock den tid, då kapitalbildning får lyftas, på förhand bestämmas, och får medlen dessförinnan icke uppsägas. Afider den försäkrade före tiden för penningarnes utfäende, återgå de insatta medlen till den dödes arftagare med undantag af räntan, som tillfaller de i anstalten kvarstående. En och annan anstalt låter dessa äfven dela den dödes insatta kapital. Härigenom växa de kvarlevandes medel i otrolig grad.

Några exempel må här anföras:

En faddergåfva af 100 kr. att lyftas vid 45 års ålder bör hinna växa till 1,164 kr., men finge beloppet stå orubbadt till 55:te året hunne det till 2,316 kr. Den, som börjar vid 20 år att insätta 10 kronor årligen, kan därigenom från det 55:te lefnadsåret bereda sig en pension af 100 kr. Vore insatsen 50 kr. blefve pensionen 500 kr.

Om ett 3 års barn får ärfva 1000 kr. och dessa af förmyndaren insättes på lifränteanstalt, har barnet vid 25 års ålder att lyfta 3,535 kr.

Om någon från ett barns födelse börjat insätta 12 kr. och detta sedan själf fortsätter med insättningar till det 55 året, så vinnes därigenom en summa af 4,000 kr. eller en pension af 400. Samma resultat kan nås genom insats en gång för alla vid födelseåret af 192 kr. Dessa och många andra exempel, som framgå ur de olika ränteanstalternas prospekter, tala tillräckligt.

Mången torde nog finnas, som bland de unga har vänner, åt hvilka han vid lämpliga tillfällen såsom namns- och födelsedagar brukar gifva några gåfvor. Ville man då gifva en lifräntebok med en måttlig insats, kunde man ej komma med något bättre. Ty det vore icke någonting, som bragte glädje endast för stunden, utan den bure välsignelse med sig till en aflägsen framtid. Ofta händer, att den första insatsen i lifränteanstalten är efter år efterföljes af andra. Därigenom kan den bli en grundsten för ålderdomens ekonomiska oberoende.

Lifränteanstalter finnas nu i hvarje län.

Lifrantor beredas ock af de flesta lifförsäkringsbolag i vårt land. Ofta ser man deras annonser i tidningarna. Äfven i Idun kunna våra läsarinor finna tillkännagifvanden här-om. De ytterligare upplysningar, som man behöfver, erhållas genom prospekten, hvilka från anstalterna tillställas en hvar, som där-om anhåller. Deras agenter, som äro spridda öfver allt i landet, kunna ock muntligen lämna önskade upplysningar om denna be- hjärtansvärda sak, som allt mera tilldrager sig icke endast de enskildas intresse, utan äfven blifvit uppmärksammas af de olika ländernas regeringar.

O—r.

Iduns månadsrevy.

Juni månads viktigaste politiska tilldragelse är den öfverraskande transaktion, hvarigenom Tyskland för tillfället afstått från största delen af sitt nyupprättade östafrikanska kolonialvälde samt tydligen också från därmed förknippade vidare anspråk och planer, för att i utbyte erhålla den lilla ön Helgoland. Man kan därvid knappt undgå att erinra sig den bibliska liknelsen om köpman- nen som gaf allt hvad han egde för att komma i besittning af en liten perla.

Tysklands kolonialvälde i Afrika är af helt färskt datum; det blef nämligen den sista skapelsen af Bismarcks djärfva, vidtämmande försvars- politik. Först öppnade denna politik åt sig ett rätt vidsträckt operationsfält på Afrikas sydvestra kust. I april 1884 togs under tysk beskydd ett hamnområde i Angra-Pequena helt nära gränsen af det engelska kolonialområdet i Sydafrika. Den bekante forskningsresanden Nachtigall, hvilken afsändes dit som kommissarie, afslöt skyddsfördrag med åtskilliga höfdingar samt hissade den tyska flaggan vid Kamerunmyrningen samt i närheten af den engelska guldkusten; kort därefter prokla- mades tyska rikets öfverhöghet öfver nästan hela kuststräckan från Oranjefloden till Cap Frio. Tyskland tog sig ett ord med i laget äfven i fråga om Kongostaten, hvars blifvande ställning afgjordes (1885) på en konferens i Berlin under Bis- marcks presidium. Samtidigt började den tyska politiken operera äfven på Afrikas östra kust, der man okuperade en till sultanatet Zansibars område hörande landsträcka. England, som fä- fängt sökt hindra tyskarne från att fatta fast fot i Angra-Pequena och därifrån vidare utsträcka sin inflytelsesfer, verkade i Zansibar, där ännu dyr- barare intressen stodo på spel, mer energiskt i samma syfte, men ändå fäfängt. Sultanen för- maddes, tydligen på engelsk inrådan, att afgifva protest mot okupationen och hotade angripa det inkräktade området. Men då afsändes till Zansi- bar en tysk pansareskader, och sultanen tvangs sålunda att befälla afträdelserna samt med Tyskland ingå ett vänskaps- och handelsfördrag (1886). Här liksom för vestra kusten hafva tyskarne sedan tagit det förvärfvade landområdet till basis för eröfringsföretag i flere riktningar. Men de hafva här mött starkare motstånd, eröfringsföretagen hafva kostat både blod och penningar, och den tyska kolonialpolitiken har vid ett och annat tillfälle visat, huru »grön» den är i jämförelse med den engelska.

Med deltagandet för Emin pascha förband sig erinringen, att den berömda doktorn och guvernö- ren var född tysk, och i förväntan, att han helt visst var utsedd att åt sina landsmän bereda fast fot äfven i det inre af Afrika. Tyskland hade sina förhoppningar, England sina farhågor i den riktningen, såsom äfven de följande händelserna utvisat. Stanley, förkämpan för det engelska in- flyttandet, företog sin sagolikt äfventyrliga färd inåt det inre Afrika, fram till stränderna af Nyanza- sjöarne, i uppgifvet ändamål att undsätta och »be- fria» Emin; men det egentliga syftet synes hafva varit att bortföra honom från ett område där hans närvaro ej var ur engelsk synpunkt synnerligen önskelig. Atminstone förklarade sig Emin ej be- höfva någon undsättning, och det var ej just af fri vilja, utan snarare af tvång, som han följde Stanley till Zanzibar. Sedermera har han skildrat Stanley förhållande till honom som allt annat än sympatiskt, och i Tyskland har hans skildring gjort den verkan, att en expedition under major Wissman utrustats för att återföra Emin. Denna

expedition har nu företagits. Anlånd till London varnade Stanley samtidigt för Emins nya af Tysk- land uppenbart understödda expedition, hvilken kunde göra de britiska intressena stor skada, samt uppmånade engelska folket att i Afrika icke låta uttränga sig af tyskarne. Det vore, antyde han, nu fråga om, huruvida det inre Afrika skall sättas under tyskt eller engelskt inflytande.

Man hade sålunda vant sig vid den tanken, att Tyskland mäktigt rustade sig till en konkurrens- kamp med England om besittningen af Afrik. Då underrättar oss plötsligt Reichsanzeiger i ett extranummer af den 17 juni, att Tyskland afslut- tit ett fördrag, enligt hvilket England öfvertager protektoratet icke blott öfver Witu och Somale- landet, utan äfven öfver själfva sultanatet Zansi- bar, med undantag af den åt tysk-östafrikanska sällskapet upplåtna kuststräckan, men däremot i utbyte, med förbehåll af parlamentets bifall (hvil- ket är att vänta), afträder Helgoland till Tyskland.

Hvad har Tyskland eftergifvit, och hvad har det fått i utbyte?

Genom att åt England medgifva protektoratet öfver Zanzibar har blifvit en följd, att mot sulta- nen ej längre kan brukas det förfaringsätt, hvar- igenom de tyska landvinningarna hittills vunnits; det tyska maktområdet är nu här inskränkt till blygsamma dimensioner, hvilka ej, synes det, kunna öfverskridas utan brytning med England. Genom protektoratet öfver Somalelandet har Eng- land vunnit en ställning, som säkrare tryggar dess inflytande både vid Nyanzasjöarnes stränder och i Abyssinien. Emin synes sålunda ej vidare blifva någon anledning till farhåga för de britiska intressena. Det ser sålunda ut, som om Tysk- land kapitulert för England i tällingsstriden om det öfvervägande inflyttandet i östra och mellersta Afrika.

I vederlag därför har endast erhållits den lilla klippön Helgoland i Nordsjön. Detta vederlag kan synas löjligt ringa, men vid närmare efter- sinnande torde man nog finna, att de affärskloka tyskarne äfven denna gång vetat se sig väl till godo. Både natur och konst hafva förenat sig att göra den lilla ön till en örlogshamn, där en rätt betydlig flotteskader kan stationeras och finna skydd, helst om befästningarna förstärkas. Ön är belägen på samma, ej synnerligt långa afstånd från Eiders, Elbes, Wesers och Juhdes mynningar och har fordom visat sig kunna med till hands varande sjömak beherska dem allesammans. Under den napoleonska kontinentalspärningen var Hel- goland en engelsk smyghandelsstation, mot hvil- ken den franska tullbevakningen stod vanmäktigt, och under det påföljande befrielsekriget förde engelsmännen 2 gånger landstigningstrupper därifrån. Under kriget mellan Tyskland och Frankrike 1870 höll den franska flottan, stationerad vid Helgoland, de fyra nämnda flodmynningarna och mellanlig- gande kuststräcka i blockad. Ända till öns afträ- dande skulle en engelsk sjömak i krigstid kunna okupera Eiderkanalen, betvinga Hamburg och Bremen, ja äfven hålla i schack den i Wilhelms- hafven vid Juhde stationerade tyska örlogsflo- ttan. Från Helgoland kunde England med sin sjömak imponera på de nordiska rikena; man kommer härifrån lätt både till Öresund och till Göteborg. I själfva verket kan England sägas hafva afträdt Nordsjön, på samma gång det afträdde Helgolands sjöfästning och flottstation. I ett blifvande sjö- krig, vare sig mot England eller mot Frankrike, är Hamburg skyddadt mot öfverrumpling, och en blockad af tyska kusten nästan omöjliggjord, helst som man redan antydtt den tillämnade anlägg- ningen af fästningsverk, hvilka bebådas som rätt kostsamma. Om än, såsom det berättas, Tysk- land i någon hemlig fördragsartikel lofvat att ej i större omfattning befästa Helgoland, lär väl ej denna artikel, helst i krigstid, komma att tagas så synnerligen strängt efter orden.

Man har tänkt sig, att uppgifvet af Tysklands östafrikanska herradöme skett i något hemligt syfte att utplåna spåren af Bismarcks politik, men detta är knappast troligt. Redan under den gamle rikskanslerens tid yttrades i tyska riksdagen en gång, att det för Tyskland vore önskligare att för- värfva Helgoland än att jakta efter besittningar i Afrika, och han lät då i någon form förstå, att det senare kunde blifva medlet för det förra. Bismarck synes dock ej riktigt belåten med för- draget och vill helst undvika att därom yttra sig. Förmodligen menar han, att, om han fått afsluta det, Tyskland skulle hafva vunnit samma resul- tat med vida mindre uppoffringar, men helt visst är han allraminst den, som ser med missnöje, att Helgoland kommit i tyska händer. I en tid då Englands vänskap för Tyskland betyder ganska mycket, har för öfrigt detta fördrag varit synner- ligen väl egnadt att befästa detsamma och af-

lägsna de tvisteämnen, som hittills medfört miss- stämning. Det utgör då ett lyckadt schackdrag i Caprivis fredspolitik.

Är det för öfrigt så säkert, att Tyskland för alltid uppgifvit sina stora landvinningsplaner i östra Afrika? Fullföljas de, kan det i alla hän- delser ej ske utan en förr eller senare inträffande brytning med England. Måhända har man i det tyska kabinettet redan tänkt sig möjligheten af en sådan brytning i en mer eller mindre allägsen framtid och just därför velat hafva Helgoland i sitt våld, innan ett krig med England — och kan- hända ett krig om öfverväldet i Afrika — kommer till stånd. Köpmannen — för att återigen an- vända den bibliska liknelsen — skulle i sådant fall först vinna den äkta perlan och sedan vara betänkt på att återtaga, hvad han gifvit ut för att få den. —

Från Bulgarien förmäles, att major Panitza den 2 juni arkebuserades i Sofia. Det skottet torde få genljud i Petersburg och med sin verkan kän- nas i Bulgarien, för hvilket delinkventen i döds- stunden höjde ett säkerligen välbehöfligt: Lefve!

Otto Sjögren.

Halfårs- o. kvartalsprenumeranter

påminnas att nu ofördröjligen förnya pre- numerationen. på det att intet afbrott i tidningens ordentliga expedition må be- höfva ega rum. Sent ankommande pre- numeranter löpa risk att gå miste om ett eller annat af de första numren i det nya kvartalet, alldenstund upplagens storlek bestämes efter antalet abonnen- ter, som tecknat sig vid utgången af näst föregående kvartal.

Violer.

Skizz af Ri.

Violer! Det brukade vara hennes älsklings- blommor förr. Hon köpte några knippen af den trasiga lilla flickan, som bedjande stod vid hennes dörr. Hon ställde dem i ett glas på sitt skrifbord och inandades begärligt deras fina vällukt. Men om hvad påminde henne denna ljufva doft? Hvilket vemodigt minne väckte dessa späda blomster? En bild dök upp för henne, långsamt, i början oklar, sedan allt tydligare. Hur en enda liten blomma, en doft, en röst, en melodi kan framtrölla för oss händelser från tider som flytt. Ah! — det var den där dagen — deu stoltaste dagen i hen- nes lif — då hon tagit sin examen och kom hem strålände och öfvermodig med sin student- mössa under armen, åtföljd af sina kamrater. Och när hon öppnade dörren till sitt rum, strömmade det emot henne en berusande doft af blommor, och hon såg bordet öfverfyldt af rosor och dyrbara buketter, och nästan skyld af alla dessa skyntade där fram en liten knippa violer. Deras fina doft smög sig fram till henne genom all denna blomsterprakt, och hon tog dem ömt och fäste dem vid sitt bröst och bar dem där hela den lyckliga aftonen, till dess de, vissna af ljuset och värmen, hängde sina små hufvud och miste sin vällukt. — Hon hade dem bestämdt kvar än! Ja, där låg den lilla torkade buketter bland öfriga minnen och småsaker från hennes skoltid. Stackars små blommor! En gång hade äfven de varit friska och sköna. Nu voro de för- bleknade, utan färg, utan doft, och ingenting i verlden skulle kunna gifva dem tillbaka de- ras förlorade färging — lika litet som hon själf kan återfå den kära, som gifvit henne dem.

Hennes ögon fylldes med tårar, och åter igen stod den så lefvande för henne, den sorg-

liga tid, som följde på den där dagen. Hur glad och sorglös hon var, hur lifvet log emot henne, och hur de älskade hvarandra, hennes mor och hon — de voro allt för hvarandra. Och nu? Sjukdom och död hade nått hennes hem och tagit hennes älskling ifrån henne, och den hulda gifvarinnan af de små violerna slumrade nu därute på kyrkogården. Det hade kommit så oväntadt och hastigt och lemnat henne så ensam och föga beredd att möta lifvets hårda strid. Åh, hvad hon var trött, och hvad lifvet var jäktande! Hvad det plågade henne att höra barnens skratt och sorl. Ah, att få hvila ut därborta i ro och lugn, långt från stojande barn och lexor och larm! —

Hon förde den lilla vissna bukettén ömt till sina läppar och lade den varsamt tillbaka i lådan i skrifbordet, där hon satt med en hög skrifböcker framför sig. Sedan gick hon långsamt i den ljumma sommaraftonen att smycka med friska violer den kulle, uuder hvilken hon hvilade, som en gång prydt henne själf med dessa blyga blommor.

Det första missförståndet.

Hela deras bekantskap hade hittills blott varit historien om en växande lycka. Bägges känsla hade varit en, de tu hade verkligen för en tid varit ett.

Han hade aldrig kommit att reflektera öfver, att hon också vore en personlighet med åtskilliga individuella förutsättningar, som ej vore hans. Men så hade konflikten kommit; och de älskade hvarandra för innerligt för att kunna dröja med förklaringen.

Han hade fått henne med sig hit ut i bersåen. I början hade han nästan känt sig ängslig inför hennes främmande ton och skygga blick. Sittande på hvar sin stol, hade de först resonerat likt två diplomater. Deras replikskifte var den första drabbningen mellan två makter — två personligheter, som aldrig skulle kunna bli ett annat än i en union, grundad på ömsesidigt erkännande af inbördes likaberättigande.

Men det var ej vintern, som hade öfverraskat deras hjärtan; det var blott en hagelskur, och den smälte snart för den sommarvarma marken.

Nu voro de komna till klarhet. Hennes röst hade mist sin plötsliga hårdhet. Och då hans forskande öga upptäckte en skynt af den gamla värmen i hennes blick, drog han en suck, djup och befriande liksom efter spänningen under ett hotande åskväder, som gått förbi, utan att ha gjort skada.

De reste sig, och då han tog hennes arm, kände han, att hans kärlek till henne undergått en modifikation, fått en tillsats, nästan som af vördnad. Och det var honom därvid, som om hans eget väsen hade blifvit förstöradt, fördjupadt.

Och dock insåg han, att han ej längre vore eröfraren: sådana konflikter skulle nog komma flere. Men visste också, att allt kan försonas.

Göran Björkman.

Kvinnorna borde förenas med män af besläktad natur, och alla sysselsättningar, både i krig och i lifvet för öfrigt, borde tilldelas dem alla gemensamt med männen.

Platon.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

XI.

Skogsäfventyr.

(Forts.)

Den unga damen tackade honom hjärtligt, medan en skär rodnad af lätt förlägenhet förhöjde ansiktets färgning och de blåa ögonens milda eld gick den gamle kavaljeren direkt till hjärtat.

»När skall jag någonsin kunna gälda er för er vänlighet och er omtänksamhet! Endast en enda sak vågar jag nu ytterligare bedja er om; er utmärkta artighet skall ej vägra min bön. Lemna mig nu åt mig själf och besvära er ej mera med den obetydliga skogsvandrerkan, vare sig i handling eller ens i tankar och minne.»

»Ni förvisar mig således.»

»Förvisar! Nej, hur kan ni säga så,» skrattade hon lätt; »men nu hjälper jag mig bäst ensam med flickan här, som ni så vänligt skaffat, att få de torra skodonen på; och ni, min herre, fortsätter ostördt er promenad, som mitt missöde aldrig bort afbryta.»

»Och jag får aldrig se er åter, känna ert namn: icke en liten glimt förhoppning för kommande dagar?»

»Förhoppning! Kan min person ega något af värde för er att hoppas? Ni skämtar.»

»Jag skämtar ej. Gärna skulle jag återknyta en bekantskap, som börjat så angenämt. Är ni bosatt i Wiesbaden; är ni resande där; eller bor ni här ute på landet? Ett enda vägledande ord kan ni väl unna mig.»

»Jag är främling,» svarade hon, och han tyckte, att det kom en klangfärg af underligt vemod öfver hennes röst. »Ingen känner mig, och jag känner ingen, vill ingen känna. Än en gång — jag tackar er och ber: glöm den okända!»

»Ni begär det omöjliga,» svarade grefve Stjärne, som kände en oförklarlig sympati för hvarje ögonblick växa till för denna unga kvinna, som kände trolldansen från hennes sällsynta skönhet värma sitt blod till längst förgätn ungdomsglöd; »men svara mig blott ett: ni älskar denna vackra väg liksom jag, ni brukar ofta vandra den. Hur kan ni då begära, att jag skall undvika den, därför att jag nu först råkat er? Skall ej ett lyckligt öde så kunna foga det, att jag åter, en vacker kvällsstund som denna, träffar er här?»

Det blef tyst en stund efter hans sista ord. Den unga kvinnan lyfte ej sina ögon från den mossiga tufva, mot hvilken hon stödde sin framsträckta, våta lilla fot.

»Kanhända...» sade hon till sist, långsamt, hviskande.

Och utan att än en gång lyckas möta blicken ur hennes strålände blå ögon, lyfte Karl Stjärne sin hatt och gick med dröjande steg därifrån i underliga tankar.

XII.

Oväntadt återseende.

Den följande dagen tycktes för Sonja föra med sig ett rikare mått af krafter och återvunnen spänstighet än förut hela den senaste veckan.

Läkaren, som strax efter frukosten infann sig på sin vanliga morgonvisit, försäkrade, att hon måste ha njutit af någon trolldömn under den gångna natten, så förunderligt starkt och kry fann han henne. Ögat hade återfått sin glans, kinden ett svagt återskimmer af helsans rosenfärg.

Efter en tims lång promenad i vagn med fadern, som kände sig öfversäll att åter ha dottern frisk och välbehållen vid sin sida, återkom hon vid lunchtimmen och drog sig strax efter måltiden upp på sina rum för att njuta litet hvila efter den ovanliga motionen och den friska luften, som sökt henne.

Karl Stjärne hade beslutit att i dag om möjligt försöka sig det afgörande samtalet med Kathe Bentson, sedan nu bekymren för dottern gifvit honom andrum att åter taga itu med det värf, hvarför han egentligen var kommen.

Det vore ju godt att få allt visst så snabbt som möjligt, och han hoppades förtröstansfullt på seger, fastän han ej kunde förneka, att han kände en egendomlig fruktan för det möte, som förestod.

Till den ändan hade han redan tidigt på morgonen sändt hotellbudet till Schlüsselburg med ett bref till Kathe Bentson, hvari han i inträngande ordalag bad henne förskaffa honom tillfälle att snarast träffa henne mellan fyra ögon för en synnerligen viktig angelägenhet.

* * *

När grefve Stjärne efter lunchen steg in i hotellets tidningsrum, lemnades honom en rosafärgad liten biljett, som doftade af någon mild, ovanlig parfym. Huru det kom sig — men den första fläkten af den fina vällukten, som slog honom till mötes, uppkallade för minnets öga bilden af den unga okända från i går och det lilla skogsäfventyret.

Dock blott för ett ögonblick! Ty snart upptogs all hans uppmärksamhet af brevet, som han förstod vara från Kathe Bentson, och hvilket han nu med ifrigt fubblande fingrar bröt.

Det innehöll endast dessa få ord, skrifna med en mjuk och synnerligen elegant piktur:

»Herr grefve!

Ni träffar mig ensam i afton på slaget sex i Schlüsselburgs trädgårdspaviljong.

Kathe Bentson.»

* * *

Som de dofva sexs'agen upprepades från kyrktorn till kyrktorn i de omgivande stadsdelarne, lät Karl Stjärne klappen falla på den gamla trädgårdsporten.

»Knecht Ruprecht» var tydligen förberedd, ty efter en hastig, argstint blick genom den lilla luckan, öppnade han utan någon parlamentering och utan ett ord.

»Hvar ligger trädgårdspaviljongen,» frågade grefven.

Portvakten pekade med tummen öfver sin skuldra mot en tätt igenvuxen väg, som försvann mellan yppiga löfkulliser inåt venster.

Efter några minuters promenad framskyntade mellan trädstammarne en åttkantig liten paviljong, hvars mögelsprängda väggar ännu buro spår af att en gång fordom ha varit gulmålade.

Grefve Stjärne saktade sina steg. Några sekunder, några fjät ännu blott skiljde honom från att ansikte mot ansikte för första gången möta den kvinna, som under långa år så ofta spökat i hans drömmar och vakna tankar. Han kände sitt hjärta häftigt klappa; han tyckte sig höra hvarje dess slag.

Allt stod nu på ett kort, och det gällde att spela detta ut med skicklighet och kall beräkning. Han började ifrigt, nervöst leta i sitt minne efter dessa värtaliga anföranden, han för det afgörande ögonblicket hoparbetat för sig själf — men nej, det var honom omöjligt att minnas en enda mening däraf, ett enda ord.

Så gaf han då saken tappt, i hopp, att orden i rätt tid dock skulle gifva sig själfva, och med en beslutsam ansträngning tog han de sista stegen fram till paviljongen.

Spjälluckorna voro igenskjutna om alla dess fönster, och den hvita dörren, till hvilken en mossbelupen stentrappa ledde upp, stod på glänt.

Han knackade sakt på.

»Stig in,» svarade en ungdomlig, klar röst ifrån, vid hvars bekanta klang han ofrivilligt ryckte till; i detsamma hördes lätta steg och siden frasa. Dörren slogs upp emellan dem.

Förvånad tog Karl Stjärne ett steg tillbaka. Den unga damen från gårdagens skogsäfventyr stod framför honom.

»Ni — ni här — —» stammade han förbryllad, medan han till sin oerhörda förvirring kände, hur öfverraskningen dref blodet upp till panna och kind.

»Ja, jag är här, grefve Stjärne, emedan ni så önskat det, och mitt namn är Kathe Bentson.»

Kathe Bentson — Kathe Bentson! Det svindlade för hans ögon.

Var det väl möjligt: denna unga, blygsamma, strålände sköna kvinna, hvilken redan till hälften eröfrat hans hjärta, skulle hon vara identisk med den intriganta äfventyrerskan, som lagt sina ränker för brodern?

Spelade icke en afgrundsvilla gyckel med hans syn, hans hörsel, lukt, alla sinnen?

Ty som han stod där, omsveptes han af denna samma egendomligt genomträngande, narkotiska parfym, som från biljetten i middags mött honom och, utan att han då närmare dröjt därvid i sin

reflektion, återkallat bilden af den blonda skogs- vandrerkan.

Det var, måste då vara hon.

* * *

»Ni förvånas, greffe Stjärne,» sade Kathe Bentson med ett behagfullt småleende, »och det är ju helt naturligt, då ni ej hade en aning om, att den dam ni i går så ridderligt bistod och den föraktade och hatade Kathe Bentson voro en och samma person. Jag kände eder genast.»

Hon sköt fram en stol och bjöd honom med en åtbörd af handen att sitta.

Otaliga voro de känslor och tankar, som under dessa ögonblick stredo i Karl Stjärnes hjärta, korsades i hans hufvud. Han måste hata, och dock älskade han, han måste fördöma och var själf dömd.

I stum ångest vred han sig fram och åter på stolen, medan Kathe, tyst, med halft drömmande blickar, stödd mot dörrens post tycktes bida på hans ord.

När dessa dock läto vänta på sig allt för länge, gick Kathe fram, fattade hans ena hand med båda sina och sade i en ton, hvares djupa sorg kom Karl Stjärne att skälfa:

»Är jag då värd att dömas så hårdt, därför att jag mycket älskar?»

»Icke därför,» svarade greffen till sist, långsamt och eftergrundande, som talade han blott till sig själf; »icke därför. Ni är ung, ett barn nästan; jag trodde er vara en mognad kvinna. Men kärleken måste gifva och ej taga, kärleken måste offera sig och ej begära offer.»

Kathe Bentsons smärta gestalt skakades af snyftningar, och utan att släppa greffen Stjärnes hand, den hon hårdt höll fast som den drunknade räddarens, sjönk hon på knä framför honom, böjde ned sitt vackra hufvud och grät.

»Jag vet — hvarför ni kommit — — flämtade hon fram mellan grätens anfall; »jag har väntat er — länge — — hvarje dag — — Ni vill slita mig — ifrån honom — — ni vill säga mig — att jag — ej är honom värdig — — att jag måste offera — — vår kärlek — — för, för . . .»

»Icke så, icke så,» sade Karl Stjärne mildt och strök med den lediga handen öfver hennes hufvud; »jag tror tvärtom, numera, att ni kunde vara honom värdig — värdigare kanske än de flesta andra. Vi äro ju alla svaga människor och döma icke. Men det gifves skrankor, dem samhällslifvet rest upp, skrankor af en annan art, än dem som skilja godt och ondt på det moraliska området, och ingen, tro mig, mitt unga barn, ingen har hittills ostraffadt öfverskridit dem. En förenig med min bror skulle göra eder båda olyckliga.»

»Hvad begär ni då af mig,» snyftade Kathe, »hvad begär ni, att jag må visa, att min kärlek är stark nog att offera?»

»Res härifrån, hvar ni vill, hur ni vill, blott ni lemna Axel. Så länge han ser er, kan han icke glömma. Vore ni långt fjärran, funnes någon möjlighet, och ni kunde ju båda finna er lycka på andra håll. För er, Kathe,» (han kallade henne ofrivilligt vid förnamn; han frågade sig ej, huru det kom sig; men han kände sig så nära, i förtrolighet dragen till denna unga kvinna, att han endast inför två andra förr känt något liknande: sin hustru och sin dotter), »för er, Kathe, ligger ett långt lif, som, jag är viss därom, gömmer mycket solsken. I mig skall ni, om och fjärran, alltid ha en vän.»

Plötsligt sprang hon upp och släppte hans hand. De vackra ögonen glänste af tårar, kinden brann röd.

»Jag skall göra det,» sade hon, »allt vill jag offera.»

Det låg en våldsamt beslutsamhet i hennes röst, fastän den ännu skälde af gråten. Solen föll, i en bred strimma genom dörrens glänta, in öfver hennes gestalt. Hon tycktes i detta ögonblick Karl Stjärne som förklarad i sitt uppoffrande och sin skönhet.

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 6—12 juli.

Söndag: Grönsoppa; inkokt lax med holländsk sås; roast beef med stekt potatis och spenat; stekt selleri; krusbärskräm med grädde och mandel-spån.

Måndag: Köttpudding med färsk potatis; smultron med mjölk.

Tisdag: Puré på bruna bönor; fylld stekt gädda.

Onsdag: Kyckling à la Mallugo; filmjölk.

Torsdag: Rökt skinka (spicken) med stufvade gröna ärter; rabarber med mjölk.

Fre dag: Stekt refbenspjäll med lingonsylt; puré på färska gröna ärter.

Lördag: Pannbiff med lök och potatis; hafresoppa.

Recept.

Stekt selleri. Tåt selleristjälk skäres i 4 tum långa bitar, förvälles i tio minuter i kokande vatten, kastas därpå i kallt vatten, putsas väl, tvättas i flere vatten och får afrinna. Stjälkarne hopbindas tre och tre, kokas med buljong, vatten, en morot, salt, peppar och litet smör i tät kastrull sakta under 2 timmar. Stjälken klyfves därefter på längden, doppas i tjock vit smörsås, får kallna och rullas först i rifvet bröd, sedan i vispadt ägg och åter i rifvet bröd. Stekes strax före serveringen i kokande flottyr, tills den erhåller ljusbrun färg. Får afrinna och upplägges på servet med stekt persilja.

Kyckling à la Mallugo. En vacker, välödd kyckling rengöres och sönder-skäres såsom till frikassé, nedläggas jämte 2 matskedar finaste matolja, 2 matskedar smält smör, 1 lök, salt, peppar i en kastrull, så att styckena icke ligga på hvarandra, hvarefter alltsammans stekes med locket pålagdt 10 minuter, då bitarne vändas och stekas på nytt 10 minuter, då de böra vara hvita och fylliga, men icke bruna eller skrynkliga. Man tillszer noga, att det hela icke får torka eller hårdna. Köttet upplägges på fat och hålles varmt.

Litet mjöl blandas till oljan och smöret i kastrullen, fräses öfver elden 4 minuter, hvarpå buljong och champignonner tillsätts, och det hela får koka utan lock 10 minuter under flitig omröring, då såsen bör vara ganska simmig; den skummas icke, utan slås het öfver köttet; serveras.

Sättes tryffel till champignonerna, höjes smaken.

Fylld stekt gädda. Gäddan tvättas, fjällas, urtages, fylles med fiskfärs, späckas på ena sidan med anjovis, på den

andra med inlagda gurkor, beströs med peppar och salt samt lägges på ett smörbestruket papper, som äfven beströs med kryddor, persilja samt gräslök. Fisken inlindas i papperet, stekes i ugn eller på sked och öfveröses ofta med smält smör. Serveras med pikant sås.

Kan äfven späckas med strimlor af ål eller fint späckfläsk. O. H. D.

Vegetabilisk matsedel nr 2.

1.

Söndag: Morotsoppa; spenat mellan pannkakor. Måndag: Blomkål; majs-pudding. Tisdag: Potatiskroetter, ryska ärter; grönsoppa. Onsdag: Bruna bönor med stekt lök; sagosoppa. Torsdag: Ärtter; pannkaka. Fredag: Fisk, gädda eller aborre (ingen fet fisk); ärt-puré. Lördag: Arma riddare; katrin-plommon.

2.

Söndag: Potatispuré; rispudding. Måndag: Smörsås med varm potatis; hafresoppa. Tisdag: Ägg-röra med spenat uti; saftsoppa. Onsdag: Stufvad kål-hufvud; äggmjölk. Torsdag: Pannkaka; ärter. Fredag: Potatispudding; ärtpuré. Lördag: Makaronipudding; choklad med skorpor.

3.

Söndag: Blomkål med skirdt smör; majspudding. Måndag: Stekta ägg; stekt potatis; grönsoppa. Tisdag: Potatiskroetter med ryska ärter; hafresoppa. Onsdag: Bruna bönor, stekt lök; nyponsoppa. Torsdag: Ärtsoppa (på vatten); pannkaka. Fredag: Makaronipudding med färsk ost; katrin-plommon. Lördag: Spenatomelett; jordärtskockspuré.

4.

Söndag: Diverse grönsaker såsom: morötter, ärter, och störbönor; choklad-soppa. Måndag: Rispudding; krusbär eller rabarber med mjölk. Tisdag: ägg-röra med spenatpudding; potatissoppa. Onsdag: Gädda; äggmjölk med skorpor. Torsdag: Ärtter och plättar. Fredag: Ärtpuré; hela jordärtskockor; rispudding. Lördag: Sparrisomlett; grönsoppa.

Till grönsoppan tagas hvilka grönsaker som behagas, kokas i vatten med litet salt. När grönsakerna äro mjuka, af-redes soppan med litet smör och mjöl eller vispade äggulor och ett par sked-blad grädde.

Spenatomelett. Spenaten rensas, sköljes och förvälles, hackas fin, lägges i kastrull med en bit smör och litet hvetemjöl att fräsa. Litet söt mjölk, socker och rifven muskott (om så be-

hagas) påhålles och blandas väl om. Då spenaten kokar upp, lyftes den af elden. Sedan göres en smet af 4 ägg-gulor, hvarti vispas 1 tesked hvetemjöl, 1 tesked potatismjöl och 3 deciliter mjölk eller grädde, sist hvitorna vispades till hårdt skum. Gräddas i pannkaksplåt i ugn (ungef. 1 kvart), till den blir ljusbrun. Spenaten lägges då på ena sidan, den andra vikes öfver.

Handarbeten.

Sänglöpare. Denna liknar till formen helt och hållet bordlöparne och har, liksom dessa, endast till mål att pryda. Emedan de äro i dagligt bruk och således lätt bli smutsiga, böra de ej väljas af allt för ömtåligt material. Alltefter sängens ställning lägges löparen på längden eller på tvären. Midt på densamma anbringas en medaljong med stort monogram; på båda sidor om detta ut-föras mer eller mindre rika broderier. Båda ändarna af sänglöparen prydas med enkla, virkade spetsar eller makramé-spetsar, medan den i sidorna kan efter behag ytterligare

garneras med genomdragna kulörta band eller snodder och i hörnen prydas med rosetter eller tofsar.

Föreliggande modell är en 80 cm. bred och 180 cm. lång remsa af linne, med ett präktigt hvitsömsbroderi med blå konturering och ett ornamentalt stjälkstyngsbroderi, utfördt med ljus och mörkblått garn samt hvitt glansgarn. Makramé-spetsen är likaledes knuten i två färger, blått och hvitt.

Porträttram af halm. Dyliska ramar förfärdigas af otröskad, svaflad halm.

Man söker ut vacker, rak halm, lägger 3, 4 till 5 strån bredvid hvarandra (antalet strån beror naturligtvis på hur bred man önskar ramen), gifver dem den önskade längden, lägger dem korsvis öfver hvarandra och fäster dem tillsammans med ett par stygn. Vid strånas föreningspunkter anbringar man för att dölja stygnen, knappar, pärlor, rosetter o. s. v. På öfre tvärsidan fastbindes en liten knippa ax, hålsta af hafre eller darrgräs.

Syltning.

Fikonsylt. Ej fullt mogna fikonsäckas med grof nål och få ligga 24 timmar i vatten, hvarti litet aska blifvit kokt, därefter ytterligare 1 timme i friskt vatten. (Vill man ej detta, så kan man i stället förvälla dem.) När de afrunnit bra, färdigkokas de i sockerlag, eller hålles en lag af 1/2 liter ättika, kokt med 1/2 kg socker och litet kanel, 3 gånger het på frukten.

Waldmeister. Färskt plockad Waldmeister sköljes och torkas igen, lägges sedan med strösocker (på 300 gr W. 1 kg socker) hvarfals i syltglas, som öfverbindas med pergamentpapper. Vill man tillreda en bäl, så tar man endast af sockret, upplöser det i vatten och tillhåller moselvin. Stenia.

Vinbärs sylt på fransyskt sätt. Råa, rensade vinbär läggas i vidhalsade svaflade syltburkar. Förut bar man kokt en lag af 1/2 kg socker och 1/4 liter vatten; då denna kallnat, hålles den öfver bären, så att de blifva väl betäckta. Burkarna bindas öfver med blåsa eller pergamentpapper, lindas i hö eller stoppas i små påsar och sättas på eld i en gryta med kallt vatten (som dock ej bör stå öfver glaset). Man räknar från det ögonblick vattnet verkligen börjat koka 3 minuter. (För hallon blott 1 minut, körsbär 5, plummon 8.) Upptagas ej, förrän glaset kallnat i vattengrytan. Stenia.

Inläggning.

Fläderbär. (Bären af Sambucus niger). Dessa bär förtjena tagas till vara af de husmödrar, som bo så långt söderut, att busken trifs där. De egna sig dock ej till sylt, utan till saft, som är riktigt god till soppor och af ovanligt vacker färg. De fullt mogna svarta bären afrepar och stampas sönder öfver elden utan att koka (ty då händer det att saften blir bäsk). Då de äro rätt heta, silas saften, som utan socker kokas. Praktiskt är dock att sy passande påsar af groft linne till detta ändamål. Sylten behöfver koka i ångbad 1/2 à 3 timme och burkarna kallna i vattnet. Stenia.

Selleri står sig, som andra rotfrukter, nedlagd i sand i källaren. Jag ville blott hänvisa till det rön man gjort, och som jag kan bekräfta, att man med selleri kan åstadkomma en bål, som ingen torde kunna urskilja från ananasbål. Skald och väl sköljd skäres knölen i fina skivor, hvilka sockras starkt och få stå i 12 timmar. Sedan hålles vin på och mera socker efter smak samt bör stå ytterligare ett par timmar. *Stenia.*

Ärtskid-extrakt. Ärtskidor — eller endast baljorna af spritärter — kokas rätt mjuka i vatten, som fått en tillsats af litet kolsyradt vatten. Massan röres sedan genom hårsikt och bör därefter koka ihop med litet socker till ett tjockt extrakt, som hålles på flaskor och användes om vintern såsom tillsats till buljong eller ärtsoppa af inlagda spritärter. *Stenia.*

Bostaden.

Att uppriska oljemålade golv. Öfver 80 gr finskafvet gult vax hålles den starkaste terpentinsprit. Denna blandning får stå öfver natten, hvarpå man tillsätter litet salmiakspit. Den tjocka gula salfvan omröres flere gånger med en trästikka. Sedan golvet är väl rengjort, stryker man med en linnelapp litet af massan på detta och gnider det sedan efter 6—8 timmar blankt.

Huskurer.

Kall afrifning öfver hela kroppen. Vattnet behöfver icke vara kallare än + 18°, men rummet i hvilket afrifningen sker, bör vid kylig temperatur ha en värmegrad af åtminstone 13—15°. Till gnidningen är bäst att använda en handduk af froteringssty.

Allmännyttigt.

Att borttaga härsaft från händerna. Man tvättar händerna med vatten och tvål, men torkar dem icke, utan stryker eld på ett par tändstickor och håller händerna öfver röken, då fosfor eller svafvelångan helt och hållet tager bort saftfärgen.

Att borttaga blodfläckar. Man rör hvetestärkelse i litet vatten, lägger tjockt därpå på fläcken och låter den torka. Då stärkelsen är urklappad på avfvisidan, ha fläckarne försvunnit. Äro fläckarne gamla, får man kanske upprepa detta förfaringssätt flere gånger. Det har den fördelen, att det ej skadar ömtåliga färger och tyger.

Giffritt flugpapper beredes på följande sätt: 100 delar kvassiatråd kokas i 500 delar vatten, tills vattnet kokat bort till en femtedel, hvarpå man håller 10 delar socker i detsamma. I denna vätska doppas läskpapper.

Alabaster hopkittas medels en deg, som beredes af brända och stötta ostronskal, gummi arabicum och vatten.

Hvarjehanda.

Att bevара afskurna rosor friska. De icke fullt utslagna rosorna afskuras och hängas fria på en tråd i en kista, i hvilken blommorna några timmar utsätts för svafvelångan, hvarigenom de helt och hållet blekas. Därpå hängas de ett dygn i en mörk källare, då färgen återkommer. De på detta sätt beredda rosorna hålla sig flere månader och användas på vintern till buketter. Stänker man rosenolja på en sådan bukett, kan man tro sig ega alldeles friska rosor.

Att återge maroquin eller saffian den svaria färgen. Man tager en matsked brännvin, 1 tesked hvitt socker, 25 gr brändt elfenben samt 1 ägg och rör allt väl tillsammans, hvarefter föremålen bestrykas därmed och få stå 4 till 5 dagar att torka.

Hud- och Magsjukdomar

behandlas instundande sommar vid Hjo Vattenkur-
anstalt af Doktor A. Afzelius, Stockholm.

[1855]

Clara Fabriks Stearinljus

Seidel & Naumanns Bicyklar och Tricyklar.

I god konstruktion, solidité, elegans och lätt-
gaende oöfverträttade. Öfver 200 maskiner på lager i Malmö. Illustrerad
priskurant på begäran.

Driftiga agenter sökas i alla städer samt på andra större platser.

Erik Schweder & Co, Malmö.

[1662]

Generalagenter för Sverige.

(G. 13375)

Uti en utländsk familj i Stockholm erbjudes inackordering åt unga damer, som komma till Stockholm för studiers idkande. Förutom daglig öfn. i fransk o. engelsk konversation kan äfven grundlig undervisn. erhållas i dessa språk samt i tyska, spanska, stenografi och handarbeten. Referenser och vidare upplysningar lemnas af fru Marianne Johns, född Sugnet, S B Karduanmakaregatan, 2 tr. [2140]

LEDIGA PLATSER.

För en tarflig, ordentlig hushållerska, kunnig i alla inom ett stort landthushåll förekommande göromål, finnes plats ledig nästk. 24 oktober, med företräde för den, som äger vana i mjölkhandtering. Goda rekommendationer fordras. Svar jämte uppgift om lönevilkor sändes under adress »Landfru», Wexjö p. r. [2118]

Lärarinna,

enkel, anspråkslös, med godt lynne, villig att undervisa 2 å 3 barn i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten samt gå frun tillhanda, kan i augusti erhålla anställning. Betyg, rekommendationer och löneanspråk till »Lärarinneplats», Kopparberg. [2114]

En anspråkslös flicka med godt lynne, något kunnig och villig att deltaga i alla inom ett mindre landthushåll förefallande göromål, finner genast mot fritt vivre plats å egendom i naturskön trakt, nära stad i Bohuslän. Minderåriga barn finnes ej. Svar åtföljdt af rekommendation torde sändas till »Landligt hem», Engebackens poststation. [2139]

På en större egendom i Småland finnes plats ledig till hösten för en skicklig, ordentlig och sparsam hushållerska med godt lynne. Svar, hälst med fotografi, torde insändas till »A. A.», p. r. Kärda (G. 19125) [2131]

Prisfrågorna XXI—XXIV.

Täffingens utgång.

Inom den utsatta tiden ingingo 15 svar, af hvilka 5 å frågan XXII, 3 å frågan XXIII och 7 å frågan XXIV. Priset i täffingen har tilldelats signaturen *Stenia* för hennes, med anledning af den förstuämnda frågan insända, rikhaltiga och ypperliga förteckning på vildt växande örter, som under sommaren i olika praktiska ändamål löna sig att insamlas. (Forts. å nästa sida.)

En lärarinnebefattning

med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i modersmålet och tyska språket är ledig vid Skellefteå elementarläroverk för flickor. Årslön 1,000 kronor. Ansökningshandlingar och betyg skola vara inlemnade före den 15 juli till styrelsens ordförande theologie doktor S. Brandell i Skellefteå. [1963] Styrelsen.

PLATSSÖKANDE.

Plats i familj önskar till hösten en undervisningsvan lärarinna, mäktig främmande språks konversation. Utmärkta betyg. Svar till »Gurli», Iduns byrå. [2125]

En enkel, anspråkslös flicka önsk. som biträde plats i ett godt hem eller som hushållerska hos en akt. ungherre. Goda betyg o. rek. Svar till »Anna», Falköping p. r. [2128]

En ung, bättre, anspråkslös, musikalisk flicka från landet önskar sig plats i bildad familj för deltagande i alla inom hus förefallande göromål samt handledande af minderåriga i vanliga skolämnen, äfvensom mera försigkomna i musik. Benäget svar emotes under adress »Wilma 20», Iduns byrå. [2127]

En ung flicka, som med goda betyg genomgått folkskololärarinnesemin., önskar till hösten plats i elementar- eller annan flickskola. Sök., som äfven underv. i musik, önsk., i brist på dyl. plats, anställning i familj. Svar torde snarast sändas till »Maria», Öljeby, Piteå. [2117]

Ett ungt fruntimmer af god familj önsk. i sommar plats i bild. familj, boende på landet, för att mot fritt vivre underv. i teckning, målning, läderplastik och träslöjd. De bästa kunskapsbetyg och referenser finnes. Svar till »Teckningslärarinna», adr. S. Gumellii annonsbyrå, Stockholm. [2119] (G. 3906)

Lärarinna, språkkunnig o. undervisningsvan, önskar plats i godt hem. Svar till »Enkel och tacksam», Iduns byrå, Stockholm. [2115]

En ung flicka, som inneh. guvernants-plats, önsk. sig såd. nu ell. t. höst. att underv. minderår. i vanl. skoläm., fransk, eng., musik. Pl. hos äldre dam t. hjälp i småbest. o. sällsk. antag. God rek. »Enit», Venersborg. [2112]

En ung, bildad flicka, som talar fransyska samt är van att undervisa och handleda barn, önskar medfölja någon bättre familj till badort emot fri resa, fritt vivre och litet kontant. Svar torde insändas till Fru A. Zimmerman, Linköping. [2077]

Ett ungt fruntimmer,

som genomgått lärarinnekursen vid k. blindinstitutet, önskar sig plats i familj för att undervisa ett blindt barn i läsning af vanliga skolämnen, skrifning och handarbete. Svar till »Blindlärarinna», Tomtebodas, p. r. [2078]

Informatorsplats för eftersom-maren önskas på landet af teol. fil. kand. L. A. Sundelöf, Upsala. [2094]

I aktadt hus önskar en ung, musikaliskt bildad flicka, van vid och road af hushållsbestyr, antingen på egen hand sköta hushåll eller ock gå frun tillhanda. Ringa löneanspråk. Närmare uppl. genom fru S. L. Tägstrom, adress Örebro. [2107] (G. 18742)

En bättre flicka, hvilken deltagit uti landthushåll i hemmet redan i sin barndom samt genomgått hushållsskola och innehaft plats, söker sig nu anställning, antingen att förestå ett mindre hushåll eller att gå frun tillhanda; finnas barn, är hon van sköta sådana o. villig biträda därmed. Vackra betyg finnes att förete. Små lönepret. Svar afvaktas af »S. T. 26 år», Molkom. [2109]

En anspråkslös flicka af god familj, med vana att underv. minderåriga barn, har tagit småskolelärarinneexamen, kunnig i språk, musik, handarb. o. klädsömnad, önsk. pl. i fam. Svar till »Maria», Bergkvara. [2133]

Af sitt kall varmt intress. lärarinna underv. i alla skoläm., språk, musik o. handarb., önsk. pl. Godhetsf. svar till »Intresserad o. pliktrogen», Iduns byrå. [2136]

DIVERSE.

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis **Barnsjukdomar.** [1348]

D:r ERNST SALÉN.

Ögonläkare.

2 Stora Vattugatan 2.
Träffas kl. 1/2 10—1/2 12 f. m. [2084]

Tandläkare

John Wessler
Götgatan 14. [1737]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 6 till och med den 12 juli:
1:sta serien. Rom med omgifningar.
Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program. [1357]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver

Jönköping

å 20 öre pr paket hos alla specerihandlare. [1972]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkraf och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [1849]

Ännu
finnas några få permar kvar till Idun 1889, dels i rött och guld, dels i blått och guld. Priset är endast **1 kr. 25 öre**, som torde insändas i förskott medels postanvisning eller i sparmärken (ej frimärken!) För porto tillkomma 30 öre. [1859] **Iduns Expedition.**

Prytz'
Kinesiska och Indiska
TE
packadt i bleckdosor och stanniol, säljes genom Hrr specerihandlare. (Nord. A.-B., Göteborg. 3632x7) [2071]

Solida Möbler.
Stora lager.
Bättre o. enklare. Billigt pris. Äfven mot afbetalning.
Malmskilnadsgatan 46
7 Oxtorgsgatan 7
A. Lagerberg
Egen tillverkning. För hållbarhet ansvarar. [2033]

Sex för femton!
Till det otroligt billiga priset 2,50 säljer jag, när minst 1/2 dussin tages, en ny sorts hemstickade extra prima Trikotkläder för 3-7 års gossar. Som antagligen ett mycket stort antal beställningar kommer att ingå, förbehåller jag mig 14 dagars leveranstid. A. Williamson, Vesterlångg. 57, 1 tr. Stockholm. [1936]

Oumbärlig möbel i hvarje hem, speciellt under sommarmånaderna, är **Hjalmar Peterson & C:nis**
Nya Fällstol, som äfven kan begagnas som *Fåtölj, Chäslong och Säng*, och som erhålles fraktfritt mot 10 kr. järnvägsefterkraf från **Hjalmar Peterson & C:nis Bokhandel**, Karlstad. Till förekommande af förveklingar är vår **Nya Fällstol** alltid stämplad på de båda kortstyckena, som uppbara armstöden, med vår firma **Hjalmar Peterson & C:ni**, Karlstad. [2023]

August Carlsson
Siden- & Manufaktur-Magasin
Svart helsiden Merveilleux från 1: 68 pr meter = 1 kr. pr aln.
Svart helsiden Merveilleux 1:ma från 3 kr. pr mtr = 1: 80 pr aln.
Svart helsiden Faille från 2: 10 pr meter = 1: 25 pr aln.
Svart helsiden Victoria Garantie fr. 6 kr. pr meter = 3: 60 pr aln.
Hvit halfsiden Atlas till brudkläd. fr. 1: 68 pr mtr = 1 kr. pr aln.
Hv. o. crème helsiden Duchesse till brudkl. fr. 6 kr. pr m. = 3: 60 pr aln.
Hv. o. crème helsiden Merveilleux till brudkl. fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr aln.
Hv. o. crème helylle Cachemire, dubbel br., fr. 1: 68 pr m. = 1 kr. pr aln.
Kulört helsiden Merveilleux i alla färger fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr aln.
Rekvitioner från landsorten expedieras pr omgående mot efterkraf. [1871]

50 Vesterlånggatan
61 Drottninggatan

Vid **Samuelsbergs** (f. d. Augusta Tolls) **Hushållsskola**
vackert belägen invid Motala, börjar ny kurs den 1 augusti. Undervisning meddelas i alla inom ett hem förekommande göromål, väfnad och alla slags handarbeten. Referenser finnas inlagda hos Fredrika Bremer-Förbundet i Stockholm och Malmö. Prospekt sändes på begäran. [2016]
Samuelsberg, Motala i maj 1890.
M. Möller. **U. Holmberg.**

Maltextrakt

PRISBELÖNT: PARIS, LONDON, MALMÖ, ANTWERPEN

och preparater däraf, tillverkade å undertecknads därför särskildt inrättade laboratorium.

OBS. Detta Maltextrakt är af en mängd svenska läkare med synnerligt förtroende användt och af dem väl vitsordadt.

OBS. Hr Kemie Professorn Aug. Almén i Upsala säger i sin analys: Det är ett verkligt Maltextrakt, fritt från främmande tillsatser och skadliga ämnen, bestående hufvudsakligen af maltos och dextrin samt peptone och för öfrigt mer än vanligt koncentreradt, hvilket bidrager till dess oföränderlighet vid förvaring.

OBS. I medicinska tidskriften »Journal d'Hygiène» (Paris) yttras om maltextrakter, att bland dem intager onekligen **O. L. Björkboms** i Göteborg främsta rummet.

OBS. Vid utställningen i London yttrade prisdomarne, att detta maltextrakt var det renaste preparat af detta slag, som de någonsin undersökt.

OBS. Bland de i Malmö utställda svenska och danska maltextrakt var detta det enda som tillerkändes första priset.

OBS. Finnes å de flesta apotek i riket. A platser, där så icke är förhållandet, antagas kommissionärer.

OBS. Beskrifningar jämte prisuppgift öfersändas portofritt på begäran. **Oscar L. Björkbom** Göteborg.

Fabrik för Förbandsartiklar af alla slag.
Priskuranter öfersändas portofritt på begäran. **Oscar L. Björkbom.** [1907]
Göteborg. (Nord. A.-B., Göt. 3241x3)

Svenska Reseffekter,
starkt och välgjort arbete, säljas billigast i **Skandinaviska Reseffektfabriken,**
G. CARLSSON, 30 Malmskilnadsgatan 30,
Allm. Telefonbolagets hus. [2074]
Allm. Telefon 49 36.

På **Wilhelm Billes** förlag:
Huru männen fria.
Den ödesdigra frågan med dess svar af **Agnes Stevens.**
Pris 2: 25. [1736]

Frimärksamlare! Svenska frimärken, blandade, uppköpas (50 öre pr 1000) af **Axel Svinhufvud,** Långrör, Söderhamn. [2126]

SVARTVIKS
Stärkelse,
svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Rekvirera gratisprover å **Papper** och **Kuvert** fr. **HJALMAR PETERSSON & Co**, Pappersaffär i parti och minut, **Karlstad.** (G. 17472) [2006]

Billigast af alla.

För en ny konkursmassas räkning realiserats:

1,000 st. Celuloidkragar som kostat 0,60 nu 0,25
2,000 par Damstrumpor » » 0,30
1,700 st. Barnkoftor hemstickade » » 4,50 » 2,50
1,450 » helylle-Tricot kläder 3-9 år » » 7,- » 3,75
2,000 » ext. r:a Damkoftor, hemst. » » 9,50 » 5,-
1,600 » ext. r:a Mansrockar hemstickade » » 10,- » 5,50
600 » Germania d:o hemstickade » » 6,- » 3,75
1,200 » Extra r:a damvästar, hemst. » » 4,50 » 2,50
600 par halfylle Diagonalbyxor » » 2,75
400 » helylle-Chewiotbyxor, Norrk. » » 4,50
1,000 m. korderoj dubb. br. helylle » » 7,- » 4,20
8,000 » fin-fint klädningst. » » 0,80 » 0,63
2,000 » halfylle diagonal (det starkaste bytyg som finnes) i endast moderna mönster » » 0,95
2,000 st. Stanleys-Skjortor (dessa äro de finaste och mest praktiska sommaren 1890 kommer att bjuda på i skjortväg) » » 2,-
200 dussin näsdular » » 1,50
400 par Kronkorderoj-byxor » » 2,75
900 meter Kronkorderoj » » 0,90
1,800 st. hemstickade Tricotkläder 3-6 år (ny sort) » » 2,50
1,100 » Imit. Jäger-Tröjor till 1,10, 1,25 1,50
1,400 par » Jäger-Kalsonger » 1,10, 1,25 1,50
2,000 st Extra r:a hemväfda Förklädstyg 600 dus. r:a hellinne Téservetter med röd hård och frans » » 2,50
200 » Hemväfda ext. r:a fällade Borås-Näsdular coul. » » 2,25
1,700 st. Extra fina hemstickade Flick-Klädnings 3-6 år » » 3,50

Prover endast då 20 öre bifogas.
A. Villiamsson, Stockholm. Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [2018]

Klädningsstygen
Prover kostnadsfritt. Rekvitioner fraktfritt. O.B.S. Mödellkonserter på förtä.
FR. MARCUS
Konstl. Hattverksamhet. STOCKHOLM. [1736]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

I Barnängens Försäljningsmagasin,
Vesterlånggatan 47, Stockholm,
samt hos hvarje välförsedd detalj-
handlare finnes urval af:

Barnängens Toalettvål,
såsom Savon Royal, Savon de Bouquet, Savon Opo-
ponax, Savon de Noblesse de Russie m. fl. Syn-
nerligen rekommenderas för sin godhet, dryghet
och billighet: Savon Opoponax i stänger. Vidare

**Barnängens äkta balsamiska
ASEPTINTVÅL,**

den bästa i handeln förekommande tvålsort, be-
redd af alla finaste olja, oumbärlig i hvarje fam-
ilj, i synnerhet där barn finnas, enär Barnän-
gens Aseptintvål med fördelarne hos en god tvål
förenar vår Balsamiska Amykos-Aseptins fram-
stående egenskaper.

OBS. Barnängens Aseptintvål har genom sina absolut rena ingredienser vunnit Herrar
Läkarens odelade bifall.

Barnängens Vinaigre de Toilette, som fullkomligt kan mäta sig med den berömda
från Société Hygiénique i Paris; Barnängens Amykos Tandtinktur, det bästa i handeln
förekommande tandmedel; Barnängens Tandpulver, sammansatt endast af för tänderna
välgörande ingredienser och därför erkänt såsom det förnämsta inom sin bransch;
Barnängens Hårkonservator, absolut hårläkande och mjällbefriande. Barnängens Sko-
politur, oumbärligt blankningsmedel för damernas skodon. [1669]

Nilsson & Dahlbeck
Lager af
Gosskläder.
STOCKHOLM
38 Regeringsgatan 38 [1699]

LARS MONTÉNS
Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och
Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:
»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsätts un-
der omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning ned-
doppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.»
Finnes hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker: [2129]
N:r 19 Stora Nygatan ☼ N:r 29 S:t Paulsgatan.

Dufnäs Nya Tvättinrättning.
Obs.! Tvättar endast för hand i förening med lufttorkning.
Tvättkläderna hemtas och återställas gratis efter till-
sägelse på Kontoret, Birger Jarls Bazar vid Norr-
malmsg. Allm. telefon 85 19. [2135]

Helsan framför allt!
S.k. Kloka gubbens giktliniment.

Säkraste, pålitligaste och billigaste medel mot
gikt, reumatism, hufvud- och tandvärk, sensträck-
ning, vrickning, magkramp, rygg- och bröstvärk
samt ömkyla. Tusentals personer hafva detta lini-
ment att tacka för återvunnen hälsa. Bör ej sak-
nas i något hem. Pris 1 kr. pr flaska. Vid parti
hög rabatt. Minst 2 flaskor sändas och endast mot
efterkräf. Säljas hos hvarje välförsedd specierhand-
lare. Endast det äkta linimentet är försedd med
vidstående varumärke. Holst & k:ni,
[2039] Dalagatan 42, Stockholm.

Kronor 40,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 m. fl.
större belopp kunna vinnas genom köp af

Teater-Premie-Obligationer
på Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.
Pris pr kontant 27 kronor.

Obligationerna säljas äfven på månatliga afbetalningar på följ. vil-
kor: **En** Obligation erhålles mot 13 inbetalningar af kr. 2: 60 i mån.; **Två**
Obligationer mot 13 inbetaln. af kr. 5 i mån.; **Fem** Obligationer mot 16 in-
betaln. af kr. 10 i mån.

Tvänne utlotningar årligen: den 1 november och den 7 maj. Full
ständig beskrifning sändes mot 10-öres porto.

Hvarje obligation skall ovilkorligen före utlotningstidens slut utfalla
med vinst från kr. 30 till kr. 40,000.

[1511]

Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

SUCHARD.

20 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolad.**

Fabriksmärke.

Erkänt utmärkt kvalitet.
Samtliga Suchard's Chocolader äro
garanterade ren Cacao och socker utan
tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja,
Noisettes, Nougatines och andra
dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att
fordna paket, Pure Pâte, osockrad
chokolad med blå etikett, numera
säljas i kiloförpackning med rödrutigt
omslag, bärande fabriksmärket. Detalj-
priset pr ½- och ¼-kilokaka är 50 öre
och 1 kr. Kvaliteten har ej under-
gått någon förändring. [1342]

SUCHARD.

Prisbelönta
Svenska Stickmaskiner
Ny patenterad konstruktion.

Lönande o. lämplig verksamhet
bereder sig hvar och en, som köper
en af de nya svenska
Stickmaskinerna. På 2 à 3 veckor
kan en hvar lära sig tillverka hundra-
tals olika artiklar af
Ylle eller Bomull,
som behöfvas i hemmet. [1891]
Utställning: Drottninggatan 40.

Nu är rätt tiden
att prenumerera vid närmaste postanstalt, an-
tingen för egen räkning eller till andras ange-
nåma afvicksräkning, på Sveriges billigaste tid-
ning. Den heter **Stockholms-Tidning**.
Rikhaltig nyhetsafdelning, telegram m. m.
likson de stora och dyrare tidningarna. —
Prisnådd av riksdagen, ofta af landets bästa pen-
nor. — Omväxlande och roande läsning för
familjen. — En högst värdefull, mycket dyr-
bar och i hög grad spännande svensk följetong
pågår nu: **Sauvetsedon**, historisk roman
från Drottning Kristinas tid. **Bilder ur
livet**, ålångtullt skrinna af skilda pennor,
»Svalka i värme» (humoristiska berättelser)
m. m. I juli börjas en äroentusiastiskt utestående
för **Stockholms-Tidningen** skrifven,
mycket intressant serie: **En svensk fäng-
predikants minnen**, en fängelsepastors
uppteckningar af svenska fångars lifshistoria.
Vid **Kajsar Vilhelms** bestik i Kri-
stiania i början af juli har tidningen sär-
skild korrespondent.
Och allt detta för föga mer än pappers-
värdet eller mod postarvode: Från 1 juli till
årets slut (156 nummer!) 2 kr. 40 öre
och för 3 månader (79 nummer!) 1 kr.
20 öre. Intressant, nyttigt och roande läsning
för hvarje dag sålunda för 1 ½ öre om da-
gen eller, om två halva tidningens tillammans,
endast ¾ öre dagligen.
Tidningen är redan allmänt ömtyckt och har
en daglig upplaga af 10,000 ex., deraf nä-
ra 6,000 i landsorten.
I Stockholm kostar
Stockholms-Tidningen, fritt hemburen, 3 kr.
25 öre för halft och 1 kr. 75 öre för fjerde-
dels år.
Prenumerera strax på **Stockholms-
Tidningen**, så att ej saken glömmas
eller Ni kanske icke kan få alla numren.

Hamburger-Bryggeriet
Kongl. Hofleverantör.
Pilsener-Bier
till 10 kronor pr 100/2-buteljer rekommenderas.
[2046] Telefon: Allmänna 44 19. Bell 854.

Innan Ni bestämmer Eder
att köpa fiskred-
skap, så skrif till
mig efter illustrerad priskurant
på dylika. Stort sortiment.
god vara, billiga priser.
John Fröberg, Finspong.
[2124]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de Besta af Iduns annonsörer.